

Årsrapport for Bykraft 2027

Å R 2 0 2 1

Gjennom ByKraft 2027 jobber iSarpsborg, Næringsforeningen og kommunen om å skape et attraktivt bysentrum. Gjennom samarbeid skal det skapes en levende og mer spennende by, slik at Sarpsborg blir Norges mest attraktive by - innen 2027!

HVA ER BYKRAFT 2027?

Gjennom ByKraft 2027 jobber iSarpsborg, Næringsforeningen og Sarpsborg kommune om å skape et attraktivt bysentrum. Gjennom samarbeid skal det skapes en levende og mer spennende by, slik at Sarpsborg blir Norges mest attraktive by - innen 2027!

Sarpsborg har som mål å utvikle bysentrum slik at 40 prosent av befolkningsveksten vil komme i sentrum. Det betyr at antall bosatte i sentrum vil vokse fra 8 300 til 11 800 i 2031, noe som medfører at det er behov for 1 700 nye boenheter i sentrum. Det skal også legges til rette for at bysentrum skal ta 40 prosent, eller 2 400 av arbeidsplassveksten i kommunen fram mot 2031. Dette er målsettinger i kommunens samfunnsplan.

BYUTVIKLINGEN SKAL BYGGE PÅ KOMMUNENS SENTRUMSPLAN SOM HAR FØLGENDE SYV PLANGREP:

- Vi utvikler en kompakt by med gangavstand til dagligdagse gjøremål
- Vi utvikler «sentrumstriangelet» som tyngdepunkt for handel, næring og kultur, med nytt, fremtidsrettet stasjonsområde som motor
- Vi bygger den moderne byen på historisk identitet
- Vi tilrettelegger for urban bebyggelse
- Vi tilrettelegger for fleksibel kvartalsutbygging
- Vi styrker offentlige byrom
- Vi styrker byens attraktivitet ved å sette miljøvennlig transport i fokus

AKTIVITETEN I 2020

I årsrapporten redegjøres kort for aktiviteten i Bykraft i 2020.

I utgangspunktet var det planlagt om lag et møte per måned i Bykraft i 2020. Noen av møtene har blitt avlyst som følge av at 2020 har vært et annerledes år. Enkelte prosjekter og aktiviteter er også forsinket eller utsatt.

Til sammen har det vært gjennomført 6 møter i Bykraft i 2020.

Følgende deltar i møtene i Bykraft 2027:

MØTEDELTAGERE BYKRAFT 2027

- Sindre Martinsen-Evje, ordfører (leder)
- Mariann Karlsen, daglig leder Sarpsborg næringsforening
- Tone Horvei Bredal, styreleder Sarpsborg næringsforening
- Bente Jæger, daglig leder iSarpsborg
- Tor Anders Hansen, styreleder iSarpsborg
- Henriette Gausdal, varaordfører
- Tor-Egil Brusevold, leder for utvalg for plansaker
- Frank Vigart Eriksen, leder for utvalg for miljø og teknikk
- Therese Thorbjørnsen, leder for utvalg for kultur
- Turid Stubø Johnsen, kommunedirektør
- Sigmund Vister, direktør samfunn
- Hasse Ekman, direktør teknisk
- Thomas Engh, rådgiver næring
- Maren Lunde, rådgiver kommunikasjon
- Laila Vestby, programleder byutvikling

SARPSBORG I UTVIKLING

Sarpsborg kommune er en kommune i vekst. I 2020 har innbyggertallet i Sarpsborg vokst med 640 innbyggere, der 128 innbyggere, eller 20 prosent av veksten har kommet i sentrum. Det betyr at innbyggerveksten i sentrum er noe lavere enn målsettingen, som er 40 prosent.

BESØKSTALL I SENTRUM

Sarpsborg sentrum hadde gode besøkstall sommeren 2020. Besøkene er fordelt godt over hele sommeren.

Tross koronapandemien har det kun vært en nedgang på 10 % i besøkstallene sommeren 2020 sammenliknet med 2019. Til sammenligning ble det i 2019 gjennomført flere arrangementer.

Les mer om besøkstall i sentrum 2020 mot 2019 [her](#).

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

Handlingsplan for Bykraft 2027, år 2020 har ligget til grunn for arbeidet dette året.

Nedenfor gis en kort oversikt over:

- Prosjekter og aktiviteter som er slutført i 2020
- Prosjekter og aktiviteter som er startet opp og som pågår videre
- Prosjekter og aktiviteter som er utsatt

Prosjekter og aktiviteter som er slutført i 2020

- Nils Hønsvaldsgate

UTVIKLING AV SENTRUMSGATER

Kommunen har opparbeidet det sørlige gateløpet av Nils Hønsvaldsgate som gågate. Det gjenstår blant annet noe grønt og sitteplasser. Den nordlige delen oppgraderes i 2021. Målet er å skape et godt gatemiljø hvor myke trafikanter blir prioritert fremfor bilen. Oppgradering av gateløpet og byrommet skal gi gårdene insentiver til å videreutvikle aktiviteten i lokalene i gata.

TORGET LEKEPLASS

Torget skal videreutvikles for økt bruk og byliv gjennom hele dagen. I 2020 har kommunen etablert en ny lekeplass på torget. Dette for å gjøre torget til et mer attraktivt byrom for barnefamilier og utvikle torget som sosial møteplass. Sparebank 1 Østfold Akershus har bidratt med kr 500 000 i tilskudd til lekeplassen, etter søknad fra iSarpsborg.

RINGVIRKNINGER AV SARPSBORG SCENE

Sarpsborg kommune har utarbeidet en rapport som kartlegger potensielle ringvirkninger eller gevinster som kan hentes ut i Kulturkvartalet som en konsekvens av oppgraderingen av Sarpsborg Scene. Fokus er; kulturbasert næringsutvikling, servicenæringer innen serveringsbransjen og/eller andre opplevelsesnæringer, synliggjøring av kulturinstitusjonene, gater og plasser i området, forlengelse av gågaten mellom Borgarsyssel museum og Sarpsborg torg, kulturarrangement, festivaler, gatefester eller lign.

MINIGOLF – MIDLERTIDIG TILTAK

Koronapandemien satte en bråstopp for planlagte aktiviteter og arrangementer sommeren 2020. Gjennom Bykraft-samarbeidet etablerte iSarpsborg Restart-Sarpsborg-prosjektet, der det blant annet ble investert i minigolf på torget, som et midlertidig tiltak. iSarpsborg driftet minigolfen hver dag fra kl 11-20 i tidsrommet 1.7 til 12.8. Dette var et tilbud som ble godt mottatt og det var om lag 2 000 personer som benyttet seg av tilbudet. Minigolfen bidro til å skape et mer aktivt miljø på torget gjennom hele sommeren, med fluktstoler, vaffelbod, salgsboder, levende musikk og byvandring hver lørdag.

LEVENDE LOKALER

Under året 2020 har iSarpsborg arbeidet aktivt med å gjøre sentrum og lokaler attraktive for potensielle leietakere. iSarpsborg har kontaktet flere potensielle nye leietakere og koblet disse på gårdeiere i sentrum med ledige lokaler. Dette vil det også jobbes videre med i 2021.

TILTAKENE SOM BLE UTFØRT I 2020 VAR:

FORSKJØNNING AV SENTRUM MED MALERIER

Sentrum fikk malt objekter som trengte et løft. Eksempler på dette var sikringsbokser og gatelys. Disse fikk en kreativ utforming som førte til en leken atmosfære.

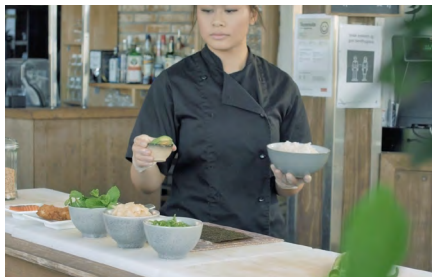
FILM AV DRIVERE

iSarpsborg fikk laget en film i samarbeid med Lion Island for å fremme dagens drivere i sentrum og vise til hvor lenge de har vært i sentrum. På den måten vises stabilitet og attraktivitet for kommende næring som ønsker å etablere seg i sentrum. Dette kan også senke terskelen for usikkerhet rundt etablering i byen. Filmen finner du [her](#).

FILM AV ET ATTRAKTIVT SENTRUM - VINTER

iSarpsborg laget "Julefilmen" for å vise frem et "levende sentrum" i vinterhalvåret. Undersøkelser gjennomført av iSarpsborg blant befolkningen pekte på at lys og aktive gater er noe som gjør sentrum til et attraktivt sted. Denne filmen skulle fremme dette budskapet. Denne filmen var også en markedsaktivitet som fremmer Sarpsborg sentrum som et fint sted å drive næring, hele året. Filmen finner du [her](#) (Passord: 1234).

FILM AV SPISESTEDER

iSarpsborg fikk laget en film om byens spisesteder, der tanken er at gode konsepter drar gode konsepter. Ved å vise frem for næring og befolkning at det finnes gode serveringssteder senker dette terskelen for å benytte seg av eksisterende tilbud eller starte noe selv. Det at tilbudene fremmes i en felles film viser også at det finnes større krefter (et tilbud fra byselskap, kommunen og bedrifter) som ønsker å fremme bedriftene. Filmen kan du se [her](#).

ANALYSE AV FORBRUKERE, DRIVERE OG GÅRDEIERE

I perioden september til desember benyttet iSarpsborg en student i internship for å innhente innsikt fra byens borgere, gårdeiere og eksisterende sentrumsnæring. Denne innsikten ble samlet i et dokument som dere kan finne [her](#). I hovedtrekk ønsker besøkende et attraktivt sentrum med atmosfære og opplevelser. Gårdeierne er også positive til å involvere seg mer i byutvikling.

ATTRAKTIVE "VENTE" VINDUER

iSarpsborg gikk sammen med UNG-Næringsforeningen og kommunen for å gjøre et stunt i gågata. Her ble vinduer på bakkeplan dekorert med folkehelsebudskap (i hovedsak å benytte naturen i nærområdet). Ramdahl-bygningen ble også malt. Dette er et eksempel iSarpsborg ønsker å vise til i arbeidet med å skape levende lokaler i påvente av nye leietakere.

KURS OG KOMPETANSEHEVENDE TILTAK TIL NÆRINGSLIVET

Sarpsborg Næringsforening og iSarpsborg fikk bevilget kr 100 00 til kurs og kompetansehevende tiltak for lokale virksomheter. Bevilgningen ble finansiert ved bruk av kommunens næringsfond.

Medlemmene til Sarpsborg Næringsforening og iSarpsborg fikk tilbud om ulike gratis kurs i sosiale medier, og det har vært meget godt mottatt. Sentrumsbedrifter og større bedrifter har deltatt. Noen bedrifter har valgt oppfølgingskurs med individuell rådgiving. Det er gledelig at noen bedrifter som har valgt oppfølgingskurs kan vise til gode resultater etter kursdeltagelse.

Det har blitt gjennomført følgende kurs: Facebook, Instagram og reels, Google min bedrift, Snapchat.

Noen bedrifter har ønsket individuell rådgiving i sosiale medier og interiør og design. De som har valgt individuell rådgiving har booket timer selv, og de har gjort investeringer og oppgradering i sin bedrift som har bidratt til ekstra omsetning.

Det er stor etterspørsel etter flere kurs. Sarpsborg har vært vertskap for kursene og det har gitt en god kartlegging av hvor stort behov det er for kompetanseheving.

Det er gjennomført:

- 8 digitale kurs med i snitt 15-20 personer pr. kurs, totalt 144 personer og 70 bedrifter.
- 5 fysiske kurs i små grupper på 5 personer, totalt 25 personer og 15 bedrifter.
- 8 bedrifter har gjennomført individuell rådgiving og oppfølging.

NYE SARPSBORG SCENE

Nye Sarpsborg Scene åpnet i 2020. Sarpsborg Scene framstår nå som et mer funksjonelt kulturhus, men også på en flott måte i bybildet.

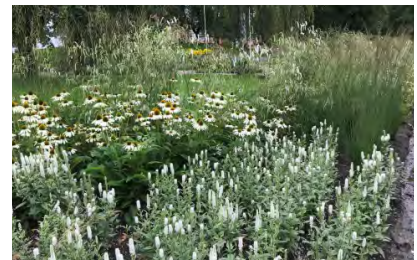

KULÅS

I forbindelse med 1000-års jubileet i 2016 ble det gjort store investeringer i Kulåsparken for å legge bedre til rette for rekreasjon, lek, festivaler, kultur og opplevelser.

Arbeidet med å videreutvikle parken fortsetter. I 2020 er inngangen til Kulås fra Kirkeparken og rådhuset oppgradert med beplantning og lys.

Skulpturstien i Kulås utvikles også videre. I alt skal det utplasseres syv skulpturer langs stien. I 2020 er skulpturene Torgkoner og Aries utplassert slik at det nå er totalt 5 skulpturer langs stien. Skulpturene Dronning Astrid, Ett møte og Skogsarbeidere er utplassert tidligere. Belysning, fontene og grusstier i Kulås er også oppgradert i 2020.

BYSYKLER

Det er plassert ut 40 bysykler i sentrum; ved hotellet på torget, på stasjonen, på bussterminalen, på Sirkustomta og ved parkeringsplassen i Borregaardsbakken.

Ordningen er gratis.

LYSSETTING KIRKE

Vinteren 2020 ble det gjennomført testbelysning av Sarpsborg kirke. Permanent effektbelysning av kirken vil bli installert i 2021

LYSSETTING SENTRUM

Sentrum fikk i 2020 ny vinter- og julebelysning. Et lyst og trivelig sentrum er av stor betydning for at innbyggere og besøkende skal trives i sentrum.

VEISKILT GÅENDE

Det er satt opp skilt på 10 steder i sentrum som viser vei for gående.

MARKEDSAKTIVITETER

Koronapandemien har gjort at iSarpsborg måtte gjøre mye planlegging og endring før hvert arrangement dette året. Takket være godt samarbeid med kommuneoverlegen, så er det gjennomført flere markedsaktiviteter med redusert program og færre besøkende. For å få dette til er det investert i gatebukker til plakater med smittevern samt at antibac alltid har vært tilgjengelig. Mange smittevernvakter og securitasvakter har også vært leid inn, også til de små arrangementene.

iSarpsborg har tilbydd opplevelser og aktiviteter hver helg i juni til august, som følge av Restart Sarpsborg-tilskuddet. Det har vært Mini-golf, digitalt vandrespill, vandringer, live-musikk og ute-yoga hver helg sommeren 2020. Det ble kjøpt inn 30 fluktstoler/sommer-stoler som ble fordelt på torget og i sentrum. Stolene var til stor glede for de som besøkte sentrum, og de pyntet også opp i gater og på torget. På torget skapte 6 salgsboder aktivitet og god stemning. Vaffelbua på torget trakk også mange barnefamilier.

Oversikt over markedsaktiviteter som er gjennomført og de som måtte utgå finner du [her](#).

PROSJEKTER & AKTIVITETER SOM ER STARTET OPP OG SOM PÅGÅR

LEVENDE LOKALER

Resultatene iSarpsborg fikk fra fjorårets analysearbeid viser at befolkningen vil ha attraktive og opplyste gater og inspirasjon. I den sammenheng har iSarpsborg innhentet pristilbud på nye vimpler i blå/grønne farger som reflekterer byens identitet samt belysning (lyspærer til gågata, Glengsgata, Nils Hønsvalds gate og Torg gata og spotter til torget). Det er søkt kommunen om midler til ny dekor for å kunne oppfylle ønske om et attraktivt sentrum.

KONTAKT MED GÅRDEIERE

iSarpsborg arbeider med å skape sterkere bånd mellom gårdeiere og byutvikling ved å bedre kommunikasjon. Dette gjøres ved å sende ut kvartalsvise nyhetsbrev, og koble gårdeierne bedre på under aktiviteter. Gårdeiere har også signalisert at de vil bidra med økonomisk støtte for å virkeliggjøre følelsen av atmosfære i gatene de er knyttet til, gjennom belysning.

BAKGÅRDER

Det er også flere gårdeiere som har planer om å ruste opp sine bakgårder etter inspirasjon fra andre gårdeiere og inspirasjon fra iSarpsborg. Dette er et initiativ som øker samarbeidet mellom byselskapet og kommunen og som kan være en måte å skille ut sentrum fra storsentere. Det er også mulighet for å bruke disse rommene til arrangementer eller alternativ næring og produktutvikling som vil øke attraktiviteten til lokalene tilknyttet bakgården.

GLENGSGATA SOM FARGEGATE

Fargegaten har blitt satt på vent hos iSarpsborg. Det vil arbeides mer med å få kontakt med gårdeiere angående prosjektet. Det jobbes derfor med dette som et sideprosjekt hos UNG-næringsforeningen og iSarpsborg.

UTVIKLING AV SENTRUMSGATER

Nils Hønsvaldsgates nordre del vil bli opparbeidet som gågate i 2021. Målet er å skape et godt gatemiljø hvor myke trafikanter blir prioritert fremfor bilen. Oppgradering av gateløpet og byrommet skal gi gårdeierne insentiver til å videreutvikle aktiviteten i lokalene i gata.

PELLYGATA

Pellygata skal oppgraderes, med oppstart av anleggsarbeider i den vestre delen i 2021. Sykkelfelt mot enveisreguleringen inn i sentrum opprettholdes, mens sykkelfelt ut av byen erstattes av et sambruksfelt for buss, bil og sykkel. Det vil i tillegg bli plass til et plantefelt for beplantning, sittebenker og lignende på nordsiden av gata.

UTVIKLING AV STASJONSOMRÅDET OG ROSENKRANTZGATE

Det skal utvikles et nytt og moderne knutepunkt ved Sarpsborg stasjon. Ny hovedadkomstgate til stasjonen skal være i Rosenkrantzgate. I 2020 er det gjennomført mulighetsstudier som et parallelloppdrag for å se på utviklingsmuligheter i området. Tre arkitektfirmaer, Nordic, Aart og Link har utarbeidet hver sin mulighetsstudie. Mulighetsstudiene vil bli evaluert og deretter lagt fram for politisk behandling for å avklare videre planlegging og utvikling av området.

JERNBANEGATA

Målet er å skape et godt gatemiljø hvor myke trafikanter blir prioritert fremfor bilen. Oppgradering av gateløpet og byrommet skal gi gårdeierne insentiver til å videreutvikle aktiviteten i lokalene i gata. I 2020 har det vært dialog med gårdeiere i området.

BIBLIOTEKET

Dagens bibliotek skal rehabiliteres og utvides med nye lokaler. Det nye biblioteket skal være en møteplass for byens befolkning. Bygget skal være fleksibelt og tilrettelagt for formidling, opplæring og samarbeid. Det settes også av arealer til kafé. I 2020 har 10 entreprenører utarbeidet løsningsforslag for bygging av nytt biblioteket. Kommunen valgte å gå videre med tre forslag; Sarpefossen, Samling og Big Bang. Kontrakt med vinner vil skje våren 2021. Nytt bibliotek skal stå ferdig i 2023.

AKSEN MELLOM SARPSBORG BIBLIOTEKET OG TORGET

Det er opprettet et samarbeid mellom Sarpsborg kommune og eiendomsutvikleren Hemfosa for å styrke akse mellom Sarpsborg bibliotek og torget. I dette området skal kommunen bygge nytt bibliotek, mens Hemfosa har utviklingsplaner for kvartalet mellom biblioteket og torget. Det skal sikres samspill mellom de to prosjektene med spesielt fokus på førsteetasjene, passasjer og byrom.

UNG-NÆRINGSFORENINGEN

Sarpsborg Næringsforening har etablert en UNG-gruppe. Denne gruppen består av unge engasjerte Sarpinger som vil engasjere seg i å utvikle Sarpsborg, og i første omgang sentrum og byutvikling. Gruppen har blant annet gjennomført ulike digitale seminarer, herunder utvikling av Rosenkrantzgata. De har også engasjert seg i utvikling av Glengsgata som fargegate.

SKILTING AV SYKKELRUTER

Kommunen har startet opp et arbeid med å skilte de ulike sykkelrutene i kommunen. Skilt vil bli satt opp i 2021.

SYKKELFELT I SENTRUM

Gang- og sykkeltiltak i sentrum er oppgradert.

GÅGATA

Varmelegget i gågata blir forsynt med strøm fra to trafoer. Trafoene er underdimensjonert og anlegget har derfor ikke fungert som ønskelig. Kommunen har utbedret en av to trafoer på slutten av 2020. Den andre vil bli utbedret i 2021.

KOMMUNIKASJON

Det er utarbeidet en kommunikasjonsstrategi for å styrke kommunikasjonen av arbeidet i Bykraft mot at Sarpsborg skal bli Norges mest attraktive by innen 2027. Strategien avklarer budskap, avsender, hva som skal kommuniseres og hvordan.

Det er også publisert noen videoer fra prosjekter og aktiviteter som det er arbeidet med i 2020. I tillegg er oppdatert informasjon om Bykraft 2027 gjort tilgjengelig på kommunens nettside.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER SOM ER UTSATT

Av ulike grunner er enkelte aktiviteter og prosjekter i Bykraft 2027 utsatt. Dette er aktiviteter og prosjekter som er videreført i handlingsplan for Bykraft, år 2021.

Dette gjelder:

- Byutviklingskonferanse
- Henvvisningsskilt til p-plasser
- Sykkelparkering sentrum
- Lek i Østre bydel

KOSTNADER

Nedenfor vises kostnader som har påløpt for prosjekter og aktiviteter som har pågått i 2020.

Prosjekter/aktiviteter	Kostnad 2020
Nils Hønsvaldsgate (sentrumsgater)	1 700 000
Torget - Lekeplass	2 000 000
Torget - Minigolf	222 000
Ringvirkninger av Sarpsborg Scene	0
Levende lokaler – avsluttet i 2020	110 000
Nye Sarpsborg Scene	53 300 000
Kulås – Oppgradering av inngang	300 000
Kulås - Skulptursti	0
Kulås – Belysning, fontene og stier	1 000 000
Lyssetting av kirken, test	125 000
Lyssetting av sentrum	625 000
Veiviserskilt for gående	150 000
Bysykler	950 000*
Markedsaktiviteter (	258 000**
Levende lokaler - pågår	5 000
Pellygata	40 000
Jernbanegata	0
Utvikling av stasjonsområdet og Rosenkrantzgate	40 000
Biblioteket	3 000 000
Skilting av sykkelruter	0
Sykkelfelt i sentrum	2 200 000
Gågata	1 200 000

*Finansiert av Bypakke Nedre Glomma

** i Sarpsborg har i tillegg et budsjett på kr 500 000 til markedsaktiviteter